

משרד הפנים

פריט

**6.14 – מוצרי טבק לסוגיו – מקום למכירה
קמעונאית, שאינו טעון רישוי לפי פרט אחר
בתוספת זו**

משרד הפנים

תוכן עניינים

4	מבנה הפורמט החדש ותכונותיו	4
4	פרק א' - הגדרות כלליות	4
4	פרק ב' - הבהרות רוחביות	4
5	פרק ג' - משרד הבריאות	5
5	1. הוראות חקיקה הנוגעות לעניין	5
5	2. הגדרות	5
6	3. תנאים מוקדמים	6
7	4. איסור עישון	7
7	5. איסור פרסום והגבלות שיווק של מוצרי טבק	7
9	6. שילוט	9
9	7. מי שתייה	9
10	8. שפכים	10
11	9. סידורים תברואיים בשירותים	11
11	10. פסולת	11
11	11. מערכות אספקת מים ושפכים	11
11	12. הליך חידוש או אישור רישיון העסק	11
12	13. כללי	12
12	14. דיווחים ואחזקת מסמכים	12
13	פרק ד' - כבאות והצלה	13
13	1. הוראות חוק הנוגעות לעניין	13
13	2. הגדרות	13
15	3. תנאים מוקדמים	15
15	4. רישום ודיווח	15
16	5. כללי	16
16	6. דרכי גישה	16
16	7. הפרדות ועמידות אש	16
17	8. דרכי מוצא	17
17	9. ידית בהלה	17
17	10. שילוט	17
18	11. תאורת חרום	18
18	12. אספקת מים (כולל ברזי כיבוי)	18
19	13. ציוד כיבוי	19
19	14. מערכת מתזים	19
20	15. מערכת גילוי אש ועשן	20
20	16. מערכת חשמל	20
21	17. מערכת שליטה בעשן	21
21	18. מערכת מיזוג אוויר	21
21	19. מערכת למסירת הודעות (כריזת חירום)	21
21	20. חומרים מסוכנים	21
22	21. היערכות לחרום	22
22	22. גנרטור חירום	22
22	23. הדרכה	22
22	24. לוח פיקוד כבאים	22
23	25. צוות מפעלי	23
23	26. מערכת גז	23
23	27. תיק שטח	23
23	28. משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה	23

משרד הפנים

23 מיתקן פוטו-וולטאי	29.
24 אישורים	30.
25 שונות	31.
25 נספחים	32.

משרד הפנים

מבנה הפורמט החדש ותכונותיו

[לחצו כאן](#) לקבלת מידע אודות מבנה הפורמט החדש.

פרק א' - הגדרות כלליות

[לחצו כאן](#) למעבר לפרק ההגדרות הכלליות.

יודגש כי, יש לקרוא פרק זה בעיון רב טרם קריאת המפרט, וכי הוא חלק בלתי נפרד מתוכן המפרט האחיד ותוכנו מחייב כתוכן המפרט האחיד.

פרק ב' – הבהרות רוחביות

[לחצו כאן](#) למעבר לפרק ההברות הרוחביות.

יודגש כי, יש לקרוא פרק זה בעיון רב טרם קריאת המפרט, וכי הוא חלק בלתי נפרד מתוכן המפרט האחיד ותוכנו מחייב כתוכן המפרט האחיד.

משרד הפנים

פרק ג' - משרד הבריאות

1. הוראות חקיקה הנוגעות לעניין

- 1.1 החוק למניעת עישון במקומות ציבוריים והחשיפה לעישון התשמי"ג, 1983.
- 1.2 תקנות הגבלת העישון במקומות ציבוריים (קביעת שלטים), התשמ"ד, 1984
- 1.3 החוק להגבלת הפרסומת והשיווק של מוצרי טבק התשמי"ג, 1983
- 1.4 תקנות הגבלת הפרסומת והשיווק של מוצרי טבק (צורת הצגתה של הודעה) התש"ע, 2010
- 1.5 צו הגבלת הפרסומת למוצרי טבק לעישון (שינוי נוסחי אזהרה) התשס"ג, 2002
- 1.6 צו הגנת הצרכן (סימון טובין) התשס"ה, 2005
- 1.7 צו המכס (איסור ייבוא) התשס"ח, 2007
- 1.8 פקודת הטבק (נוסח חדש)
- 1.9 תקנות הטבק התש"מ, 1979
- 1.10 תקנות העבירות המנהליות (קנס מינהלי – חיקוקי מיסים) התשע"ה, 2015
- 1.11 צו העבירות המנהליות (שינוי התוספת לחוק) התשע"ה, 2015
- 1.12 פקודת בריאות העם, 1940.
- 1.13 תקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי-שתייה ומתקני מי שתייה) התשע"ג-2013.
- 1.14 תקנות בריאות העם (מערכות בדיקה למי שתייה), התשמ"ג-1983.
- 1.15 תקנות בריאות העם (התקנת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת), התשנ"ב-1992.
- 1.16 הוראות למתקני תברואה (הל"ת), התש"ל-1970.
- 1.17 כללי תאגידי מים וביוב, התשע"ד – 2014

2. הגדרות

- 2.1 **מוצרי טבק**
טבק בכל צורה שהיא הנועד לעישון, להרחחה, ללעיסה או למציצה לרבות סיגריות, סיגרים, סיגרלות, טבק לנרגילה וטבק למקטרת;
- 2.2 **מוצר המשמש לעישון טבק**
מוצר המשמש לעישון טבק, בכל צורה שהיא, לרבות נרגילה, מקטרת ונייר לגלגול סיגריות;
- 2.3 **מאפרה**
כלי המיועד לשמש להשלכת אפר ושיירי מוצרי טבק לתוכו.
- 2.4 **פרסומת**
פרסומת בעל פה, בכתב, בדפוס או באמצעים אלקטרוניים, המיועדת או הזמינה לציבור, לרבות פרסומת עקיפה;
- 2.5 **שלט מותר**
שלט שהוצג כדין על פני בית עסק או בתוכו או על רכב של יצרן, יבואן, סוכן, משווק, מפיץ או מוכר של מוצרי טבק או על פני מקום ממכר של מוצרי טבק או בתוכו.
- 2.6 **ביב**
צנרת הביוב המתחילה בתא הבקרה הראשון שמחוץ לבניין ומעבירה את השפכים מנקז הביניין לביב ציבורי או למערכת סילוק שפכים פרטית;
- 2.7 **ביוב**
מערכת סילוק שפכים הכוללת קולטנים, ביבים, תאי בקרה ומתקני טיהור לשפכים;
- 2.8 **נקז**
כל צינור המוביל מי צואים או דלוחים במערכת הנקזים של בנין;

משרד הפנים

- 2.9 בריכה**
מבנה המיועד לאגירה, לוויסות ולאספקת מי שתייה ;
- 2.10 הל"ת**
הוראות למתקני תברואה התש"ל-1970 והתוספות והשינויים להוראות הללו (2002, 2007, 2012).
- 2.11 המנהל**
המנהל הכללי של משרד הבריאות (בפרק זה – המשרד) או מי שהסמיכו מבין עובדי המשרד ;
- 2.12 מז"ח**
אביזר למניעת זרימת מים חוזרת ;
- 2.13 מי שתייה**
מים המיועדים לשתייה ולבישול-מזון, ובתעשיית-מזון - מים המיועדים להיכנס להרכב המזון או הבאים במגע, או העלולים לבוא במגע, עם חומר מהחומרים שמהם מורכב המזון ;
- 2.14 מערכת אספקת מים**
מערכת הכוללת, בין השאר, את המרכיבים להלן או חלק מהם : מיתקן שאיבה, מיתקן טיפול במים, הובלה, מדידה, אגירה או ניטור של מים ולמעט מיתקן הפקה (מערכת לשאיבת מי גלם ממקור מים) ;
- 2.15 מערכת אספקת מים שאינם מי שתייה**
מערכת אספקת מים אשר מתקיים בכולה או בחלק ממנה אחד מהתנאים הבאים :
- 2.15.1** המערכת מכילה צנרת, אבזרים או מכשירים האסורים לפי כל דין לשימוש **למי שתייה**
- 2.15.2** במערכת מוזרמים, בשימוש אקראי או אחר, מים או חומרים שאינם **מי שתייה**.
- 2.15.3** מערכת מים בה אין תחלופת מים כנדרש לפי כל דין, לרבות מערכות כיבוי אש ;
- 2.16 תקנות מי שתיה**
תקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי שתייה ומתקני מי שתייה), התשע"ג – 2013 ;

3. תנאים מוקדמים

- 3.1** לבקשה לרישיון יצורפו המסמכים הבאים, **בנוסף** לכל מסמך הנדרש לפי כל דין.
- 3.1.1** תכנית אדריכלית וסניטרית שתכלול : תרשים סביבה בקנה מידה 1:2500 ותכנית מגרש בקנה מידה 1:250. בתוכנית יש לציין :
- 3.1.1.1** גבולות השטחים המיועדים לעסק : שטחי אחסון, טיפול בפסולת, בריכות אגירת מים (במידה וקיים), מתקני שאיבת שפכים (במידה וקיים), מתקני מיזוג אוויר, שירותים סניטריים ואזורי פריקה וטעינה של משאיות וחנייתן.
- 3.1.1.2** סימון מערכות אספקת מים – **מי שתייה**, כיבוי אש, השקיה, צינורות,

משרד הפנים

- ואביזרים למניעת זרימת מים חוזרת
- 3.1.1.3** סימון הזנות מים לצרכים שונים: **מי שתייה**, לכיבוי אש או לצרכים אחרים.
- 3.1.1.4** מערכת סילוק שפכים, אם קיימת (קולטנים, תחנות שאיבת שפכים ומתקני טיפול שפכים).
- 3.1.1.5** נקודות חיבור לתשתיות עירוניות/ אזוריות: מערכות אספקת מים, סילוק שפכים וניקוז מי גשם.
- 3.1.2** תכנית בקנה מידה 1:100 בה תצוין:
- 3.1.2.1** סימון ציפוי הקירות, גובה הציפוי וצבעו על גוונים;
- 3.1.2.2** סימון כל הקבועות הסניטריות, האבזרים, צינורות אספקת המים וצינורות השפכים, בציון קטרם, שיפועם ואופן סילוק השפכים לרבות מערכות אספקת מים (**מי שתייה**), כיבוי אש, השקיה ושימושים אחרים, אם יש) ואבזרים למניעת זרימת מים חוזרת;
- 3.1.2.3** סידור הציוד והריהוט בתוך העסק.
- 3.2** פרשה טכנית שתכלול חישובי שטחים של המחלקות השונות, סידורים תברואיים וכמותם כפי שמפורט [בהל"ת](#).

4. איסור עישון

- 4.1** לא יעשן אדם בחנות ואין להקצות חדר לעישון בתוך החנות.
- 4.2** לא יחזיק אדם בחנות כל מוצר טבק או כלי לעישונו כשהם דלוקים.
- 4.3** המחזיק למעשה של החנות כבעלים, כשוכר או בכל אופן אחר (להלן – המחזיק), יקבע בה שלטים המורים על איסור העישון, כמפורט בתקנות הגבלת העישון במקומות ציבוריים (קביעת שלטים), ויחזיקם במצב תקין.
- 4.4** המחזיק של החנות חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות של עישון או החזקת מוצר טבק או כלי עישון כשהם דלוקים בתחום החנות.
- 4.5** המחזיק של החנות לא יציב [מאפרה](#) בחנות שבהחזקתו;

5. איסור פרסום והגבלות שיווק של מוצרי טבק

- 5.1** לא יעשה אדם **פרסומת** בשבח העישון כשלעצמו.
- 5.2** לא יעשה אדם **פרסומת למוצרי טבק** או **פרסומת** לשם מסחרי, לרבות בציור, בדמות, בצליל, בתמונה, בתנועה או בכל אמצעי אחר, באחד מאלה:
- 5.2.1** שידורי רדיו בישראל;
- 5.2.2** שידורי טלוויזיה בישראל;
- 5.2.3** הקרנה פומבית או הצגה, פסטיבל או אירוע פומביים;

משרד הפנים

- 5.2.4** עתונות או כל דבר דפוס אחר המיועדים בעיקר לילדים ולבני נוער עד גיל 18 ;
- 5.2.4.1** מדור או מוסף בעיתון המוקדש בעיקרו לספורט, לבידור או לבילוי ;
- 5.2.5** כלי תחבורה ציבוריים פנים-ארציים ;
- 5.2.6** קלטת וידאו, קלטת קולית או תקליטור, המיועדים למכירה, להשכרה או להצגה בציבור ;
- 5.2.7** משחק או תוכנה כהגדרתה בחוק המחשבים, תשנ"ה – 1995.
- 5.3** לא יעשה אדם **פרסומת** למוצר **טבק** או **פרסומת** לשם מסחרי של מוצר **טבק**, באמצעות שימוש בשםם או בדמותם של בני אדם, של אבר מאבריהם, או של בעלי חיים, לרבות דמויות מצוירות או מונפשות.
- 5.4** לא יעשה אדם במהדורה אחת של עיתון אחד, או במהדורה אחת של כל דבר דפוס אחר, יותר **מפרסומת** אחת לאותו שם מסחרי.
- 5.5** לא יעשה אדם **פרסומת למוצרי טבק** או **פרסומת** לשם מסחרי בעתון או בכל דבר דפוס אחר אלא אם כלולה בה, בשורה האחרונה ובמסגרת, אזהרה לפי הנוסח שבסעיף 9 ; האזהרה תהיה בשפה שבה נתפרסם העיתון או דבר הדפוס האחר ובאותיות ברורות שגודלן המזערי 12 נקודות דפוס שחור. השטח שבו כלולה האזהרה והתחום במסגרת, יהיה 5% לפחות משטח מודעת ה**פרסומת**.
- 5.6** לא יציב אדם מכונה למכירת **מוצרי טבק**.
- 5.7** לא ישווק אדם לצרכן ולא יפיץ לצרכן מוצר **טבק** אליו מצורפים או נלווים פרס, מתנה או זכות להשתתפות בהגרלת פרסים או בתחרות.
- 5.8** לא יפיץ אדם לצרכן **מוצרי טבק** ללא תמורה.
- 5.9** לא ימכור אדם מוצר **טבק** או **מוצר המשמש לעישון טבק** לקטין.
- 5.10** לא ישכיר ולא ישאל אדם **מוצר המשמש לעישון טבק** לקטין.
- 5.11** בעל עסק או מי שעובד בעסק, רשאי לדרוש מאדם המבקש שיספקו לו מוצר **טבק** או **מוצר המשמש לעישון טבק**, שיציג לו תעודה שבה ניתן לוודא את גילו.
- 5.12** בעל עסק שבו מוכרים **מוצרי טבק** או מוכרים, משכירים או משאילים מוצרים משמשים לעישון **טבק** יציג במקום בולט בעסקו, בצורה שקבע שר הבריאות, הודעה המפרטת את הוראות סעיפים 5.9 ו-5.10, לעיל, בצורה שקבע שר הבריאות בתקנות.
- 5.13** לא ישווק אדם **מוצרי טבק** בחפיסה, לרבות **טבק** למקטרת או לנרגילה באריזה, אלא אם מודפסת או מודבקת עליה אזהרה כמפורט בתקנות
- 5.14** סימון כאמור יודפס על גבי החפיסה או הקופסה ולא על גבי האריזה השקופה ; לעניין **מוצרי טבק** שאינם סיגריות, הסימון יכול שייעשה על גבי תווית שתוצמד היטב לחפיסה או לקופסה ולא לאריזה השקופה, בהדבקה, באופן שתימנע הסרתה ; התווית לא תוסתר על ידי סימון אחר ולא תיפגע עם פתיחת הקופסה או החפיסה.
- 5.15** לא ייבא אדם מוצר **טבק** שעל אריזתו **פרסומת** אסורה כמפורט בתקנות.

משרד הפנים

5.16 לא ימכור אדם **מוצרי טבק** שלא בכלי קיבול או או שאינו חבוק בחבק מן הסוג שנקבע או שלא בהתאם לפקודת הטבק (סעיף 62(א)(3)) ולתקנות הטבק, לרבות סיגריות שאינן בחפיסות של 20 סיגריות בחפיסה וטבק לנרגילה (טומבק) שלא בכלי קיבול במשקל של 60 גרם.

6. שילוט

6.1 מי שלא קיים את הוראת השילוט לגבי מכירה, השכרה או השאלה של מוצרים המשמשים לעישון טבק כמפורט בסעיף 4.3, רואים אותו כמי שלא קיים תנאי מותנאי הרישיון שניתן לו לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, והוראות החוק האמור יחולו עליו.

7. מי שתייה

7.1 בעל העסק יצרוך **מי שתייה** שמקורם **במערכת אספקת מים** המאושרת על ידי רשות הבריאות ו/או הרשות המקומית.

7.2 בעל העסק יצרוך **מי שתייה** שמקורם **במערכת אספקת מים** אשר עומדת בהוראות להלן

7.2.1 [הנחיות לתפעול, תחזוקה וניטור מתקן טיפול במי שתייה](#) (במידה וקיים)

7.2.2 [הוראות למתקני תברואה \(חל"ת\) – פרק 1: הגדרות; פרק 2: אספקת מים; פרק 3:](#)

[קבועות ושרברבות](#); ולרבות עמידה בתקנים להלן

7.2.2.1 [תקן ישראלי](#) ת"י 1205.1: התקנת מתקני תברואה ובדיקתם – מערכות

שרברבות: מערכות אספקת מים קרים וחמים (בפרק זה – [תקן ישראלי](#) ת"י 1205);

7.2.2.2 [תקן ישראלי](#) ת"י 1525, חלק 2 – תחזוקת בניינים: בנייני מגורים

וסביבתם הקרובה – מערכות שירות. (בפרק זה- ת"י 1525);

7.2.2.3 תקן ישראל ת"י 5452 בדיקת מוצרים הבאים במגע עם **מי שתייה**.

7.3 בעל העסק אחראי בכל עת לתקינותה של מערכת מי השתייה בעסק

7.4 בעל העסק ידווח לספק המים בכל מקרה של חשש לפגיעה באיכות המים המסופקים לעסק.

7.5 מערכת אספקת המים המותקנת בעסק תספק מים קרים וחמים.

7.6 בעל העסק יתקין מערכת חיטוי משלימה להבטחת רמת חיטוי נאותה, אם דרש זאת [המנהל](#)

ובהתאם [להנחיות לניקוי מערכות אספקת מי שתייה](#).

7.7 ככל שיידרש, בעל העסק יבצע ניקוי וחיטוי **במערכת אספקת מים** לרבות [בריכה](#) (במידה

וקיימת) כמפורט בתקנות **מי שתייה**, תקנות מערכות [בריכה](#) ובהנחיות לניקוי וחיטוי מערכות אספקת מים, על ידי מבצע עבודה מוסמך.

7.8 במידה וקיימת בעסק בריכת מים בעל העסק יתחזק אותה בהתאם [לתקנות בריאות העם](#)

[\(מערכות בריכה למי שתייה\)](#), התשמ"ג – 1983.

7.9 בעסק בו מותקנות מערכות ערפול, מזרקות ומגדלי קירור, יבצע בעל העסק בדיקות לגילוי

חיידקי לגיונלה בהתאם [להנחיות למניעת התרבות חיידקי לגיונלה במערכות מים](#).

משרד הפנים

7.10 בעל העסק יהיה אחראי לכך שבכל עת תתקיים בעסק הפרדה מוחלטת בין מערכת אספקת **מי שתייה** ובין **מערכת אספקת מים** לתהליכי עבודה, ייצור ושימושים אחרים, כגון: כיבוי אש, גינון ומערכות אחרות, אם יש.

7.11 אם בעסק ישנה גם מערכת שאינה **מי שתייה** (כיבוי אש או מערכת אחרת) על בעל העסק להפריד בין מערכת מי השתייה למערכת שאינה **מי שתייה**, כנדרש בתקנות התכנון והבניה (**הל"ת** ת"י 1205.1) ובאין אפשרות להפרדה באמצעות מרווח אוויר, עליו להתקין **מז"ח**.

7.12 **מז"ח** אשר הותקן כנדרש בסעיף 7.11 או מתוקף הנדרש בתקנות בריאות העם (התקנת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת) התשנ"ב – 1992 :

7.12.1 יותקן ויבדק על פי הוראות סעיפים (3), (6) ו-(9) בתקנות בריאות העם (התקנת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת), התשנ"ב – 1992; , הוראות פרק 2, סעיף 2.3 להוראות למתקני תברואה (**הל"ת**) והוראות ב-ת"י 4426 מונעי זרימה חוזרת – דרישות התקנה ובדיקות באתר;

7.12.2 התקנת **המז"ח** ובדיקתו יהיו בידי מתקין מוסמך בלבד;

7.12.3 בעל העסק יחזיק את **המז"ח** במצב תקין בכל עת.

7.13 בעל העסק יגיש לרשות הבריאות, על פי דרישה, אישור מאת מתקין מוסמך בדבר קיום **מז"ח** בעסק ובדיקתו בהתאם לאמור בסעיף 7.12.1

7.14 מערכת לאספקת מים שאינם **מי שתייה**, על אביזריה, תותקן ותוחזק תוך נקיטת אמצעים שיש בהם כדי למנוע שימוש למטרות שתייה ולכל הפחות אמצעים אלה:

7.14.1 בנקודת המוצא של המערכת יותקן שילוט קבע המפרט את סוג הזורם והמזהיר כי המים אינם ראויים לשתייה לפי הוראות **תקן ישראלי** ת"י 3864, על חלקיו.

7.14.2 צבע צנרת **מערכת אספקת מים שאינם מי שתייה** יהא בגוונים אחרים מגווני צנרת אספקת מי השתייה – לפי הוראות **תקן ישראלי** ת"י 659.

8. שפכים

8.1 שפכי העסק יסולקו אך ורק דרך מערכת סילוק שפכים (**"ביוב"**) אשר תחובר למערכת **ביוב** מרכזית באישור הרשות המקומית. כל פתרון אחר חייב לקבל את אישור משרד הבריאות

8.2 מערכות סילוק שפכים בעסק יותקנו, יופעלו ויתוחזקו בהתאם לתקנים ולהנחיות המפורטים להלן:

8.2.1 הוראות למתקני תברואה (**הל"ת**), פרק 3 – קבועות, שרברבות ומחסומים, פרק 4 – מערכת נקזים ואוורים בבניין ופרק 5 – **ביוב** הבניין.

8.2.2 **תקן ישראלי** ת"י 1205.3: התקנת מתקני תברואה ובדיקתם – קבועות שרברבות ואבזריהם.

8.2.3 **תקן ישראלי** ת"י 1205.4: התקנת מתקני תברואה ובדיקתם – **ביוב** הבניין ותיעול

משרד הפנים

הבניין.

- 8.3** בעל העסק אחראי בכל עת לתקינותה של מערכת השפכים בעסק וידאג לתחזוקה תקינה ושוטפת של המערכת כאמור ולמניעת מפגעים תברואיים ומטרדים.
- 8.4** בעל העסק ינקוט בכל האמצעים הדרושים לכך שסתימה במערכת **הבנין** לא תגרום להצפה בעסק.
- 8.5** בכל מקרה של גלישה או הצפה של שפכים בתחום העסק, בעל העסק יסגור מידית את העסק, ידווח על כך לרשות הבריאות ויפעל לניקוי וחיטוי העסק.

9. סידורים תברואיים בשירותים

- 9.1** מספר השירותים ומתקני התברואה יחושב לפי פרק 3 **להל"ת**. [טבלה 3.6.3.8 (א)]
- 9.2** יוצבו שלטים בולטים המכוונים לשירותים.
- 9.3** ליד הכיורים יוצב ציוד לסבון נוזלי, מגבות נייר ומכלים לאיסוף אשפה.
- 9.4** יבוצעו פעולות ניקיון שוטף בכל שעות פתיחת העסק למבקרים.

10. פסולת

- 10.1** פתרון סילוק פסולת יהיה תואם לחלק ו' לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאו ואגרות), התשס"ח – 2008 - "אצירת אשפה וסילוקה מבנין", וימנע מטרדים סביבתיים ובריאותיים.
- 10.2** בעל העסק יציב מיכלי קיבול לאיסוף פסולת מוצקה, בכמות ובמקומות המבטיחים ניקיון להנחת דעתו של **המנהל**.
- 10.3** מיכלים להחסנת פסולת:
- 10.3.1** המיכלים יוצבו בחצר העסק או בחדר מיוחד המיועד למטרה זו בלבד.
- 10.3.2** המיכלים יהיו בעלי נפח קיבול המבטיח אחסנת כל הפסולת המוצקה הנוצרת מהעסק.
- 10.3.3** המיכלים יהיו שלמים, תקינים ובעלי מכסים למניעת חדירת מזיקים לתוכם.
- 10.4** בעל העסק ישמור על מצב תברואי תקין בחדר האשפה.

11. מערכות אספקת מים ושפכים

- 11.1** בעל העסק אחראי לכך שמערכות אספקת המים והשפכים יתוחזקו באופן שוטף כדי למנוע נזק בריאותי ומטרדים סביבתיים.

12. הליך חידוש או אישור רישיון העסק

- 12.1** לבקשה לחידוש או אישור רישיון יצרף בעל העסק את המסמכים הבאים:
- 12.1.1** הצהרת בעל עסק שלא נערכו שינויים ממועד הגשת הבקשה הקודמת לרישיון או חידושו.

משרד הפנים

13. כללי

בעל העסק ידווח לנותן האישור על כל שינוי בעסק, העלול להשפיע על העמידה בתנאי הרישיון, שלושה חודשים לפחות מראש, ויפעל לפי הנחיות נותן האישור.

14. דיווחים ואחזקת מסמכים

14.1 בעל העסק ישמור את התוצאות, הנתונים, האישורים והמסמכים כלהלן לתקופה של חמש שנים ויעבירם לרשות הבריאות לפי דרישה:

14.1.1 אישור התקנת מז"ח ופנקסי בדיקת מז"ח כמפורט בתקנות בריאות העם (התקנת

מכשיר מונע זרימת מים חוזרת), תשנ"ב-1992 כאמור בסעיף 7.10.

14.1.2 אישור בדבר ביצוע ניקוי וחיטוי מאגרי מי שתייה ואוגרי מים חמים ככל שיש

בעסק מיתקנים כאמור בסעיף 7.7. על בעל העסק להציג על פי דרישה את האישור לביצוע הניקוי על ידי אדם מוסמך.

14.1.3 תוצאות בדיקות איכות מי שתייה ובדיקות שפכים, במידה ובוצעו.

14.1.4 בעל העסק ידווח לספק המים בכל מקרה של חשש לפגיעה באיכות המים המסופקים לעסק.

14.1.5 בעל העסק ידווח לרשות הבריאות בכל מקרה של גלישה או הצפה של שפכים בתחום העסק.

משרד הפנים

פרק ד' כבאות והצלה

1. הוראות חוק הנוגעות לעניין

- 1.1 חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012;
 1.2 חלק ג' - בטיחות אש בבניינים לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970.

2. הגדרות

- 2.1 **אגף אש**
 חלק מבניין המופרד מחלקי הבניין האחרים באמצעות אלמנטים עמידים אש כמפורט בתקנות התכנון והבניה;
- 2.2 **אמצעי בטיחות אש והצלה**
 אמצעים המותקנים בנכסים, דרך קבע או באופן ארעי, ומיועדים, בין השאר, לכל אחד מאלה:
- 2.2.1 מניעת דליקות והתפשטותן;
 2.2.2 כיבוי דליקות, צמצום נזקיהן והקלת פעולות לכיבוי דליקות;
 2.2.3 מילוט וחילוץ לכודים והקלת פעולות למילוטם ולחילוצם;
 2.2.4 הצלת חיי אדם ורכוש;
 2.2.5 דרכי התקשרות;
 2.2.6 כל צורך הנדרש לביצוע פעולות כיבוי והצלה.
- 2.3 **גורם מוסמך**
 אחד מאלה:
- 2.3.1 מעבדה שהוסמכה על ידי הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, לפי חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, תשנ"ז-1997, בתחומים ובסוגי בדיקות שלגביהם נדרש האישור;
 2.3.2 מי שיש לו תו תקן לתחזוקת מערכת בתחום שלגביו נדרש האישור.
- 2.4 **גישה למוצא בטוח (Exit Access)**
 חלק מדרך מוצא, לרבות פרוזדורים ומעברים, שתחילתו בכל נקודה שהיא בעסק וסופו בכניסה למוצא בטוח או מחוץ לעסק או בדלת יציאה חיצונית;
- 2.5 **דלת אש**
 כמשמעותה בתקן ישראלי ת"י 1212 דלתות אש: עמידות-אש;
- 2.6 **דרך מוצא (Means of Egress)**
 נתיב יציאה מעסק, הפנוי ממכשולים והכולל אחד או יותר ממרכיבים אלה:
- 2.6.1 גישה למוצא בטוח;
 2.6.2 יציאה;
 2.6.3 מוצא בטוח;
- 2.7 **הנדסאי**

- הנדסאי** רשום, כמשמעותו בחוק ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, התשע"ג-2012, אשר עוסק בתחום ובסוג בדיקות שלגביהם נדרש האישור ;
- 2.8 חומר לא דליק**
- כמשמעותו **בתקן ישראלי** ת"י 755 סיווג בשרפה של מוצרי בנייה ואלמנטי בניין - שיטות בדיקה וסיווג לפי תוצאות הבדיקה ;
- 2.9 חומר ציפוי וגימור**
- חומר המשמש לציפוי, כיסוי או חיפוי, לרבות: טפטים, ציפוי עץ, שטחים, פרקט, תקרות עץ, בד, או PVC ;
- 2.10 חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה**
- חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה**, התשע"ב-2012 ;
- 2.11 חוק התקנים**
- חוק התקנים**, התשי"ג-1953 ;
- 2.12 ידית בהלה**
- דלת בעלת מנגנון בהלה המקיים את הדרישות המנויות בפרט 3.2.1.21 (ב) לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבניה ;
- 2.13 יציאה (Exit Discharge)**
- חלק **מדרך מוצא** שתחילתו בסופה של **גישה למוצא בטוח** או בסופו של **מוצא בטוח** וסיומו ברחוב, בין במישרין ובין דרך שטח פתוח ;
- 2.14 מבנה משולב**
- בנין מגורים המשלב מגורים ושימושים מסחריים אחרים.
- 2.15 מהנדס**
- מהנדס** רשום, כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958, אשר עוסק בתחום ובסוג בדיקות שלגביהם נדרש האישור ;
- 2.16 מוצא בטוח (Exit)**
- חלק מדרך מוצא, המופרד משאר חלקי העסק על ידי אלמנטים עמידים ודלתות אש והמוביל אל **היציאה** או אל מחוץ לעסק ;
- 2.17 נותן אישור**
- לעניין פרק זה, עובד רשות הכבאות וההצלה, שהוסמך לכך על-ידי השר לביטחון פנים ;
- 2.18 ציוד כיבוי**
- ציוד, מתקנים וחומרים המשמשים לכיבוי דליקות ומניעתן ;
- 2.19 קומה תחתית**
- קומה שמפלס רצפתה נמוך ממפלס הכניסה הקובעת לבניין ; בין אם כל קירותיה של הקומה נמצאים מתחת לפני הקרקע המתוכננים ובין אם כל קירותיו או חלקן פונים לאוויר החוץ ;
- 2.20 קומה תת-קרקעית**

משרד הפנים

קומה שכל קירותיה או חלקן נמצאים מתחת לפני הקרקע.

2.21 רשות הכבאות והצלה

הרשות הארצית לכבאות והצלה שהוקמה בחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012;

2.22 תעודת בדיקה

תעודת בדיקה בדבר התאמה לתקן שניתנה לפי סעיף 12 לחוק התקנים;

2.23 תקן ישראלי (ת"י)

תקן ישראלי רשמי או תקן ישראלי כמשמעותו בחוק התקנים;

2.24 תקנות התכנון והבנייה

תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970;

3. תנאים מוקדמים

3.1 לבקשת רישיון עסק או להיתר זמני (להלן – בקשה) יצורפו המסמכים המנויים להלן:

3.1.1 אפיון רשת המים המזינה את העסק, לפי הטופס בנספח שבסעיף 32, "בדיקת אופיין רשת מים למבנה" על פי [הוראת נציב 529](#) - לאחר שנחתם על-ידי אחד מאלה:

3.1.1.1 מהנדס;

3.1.1.2 הנדסאי;

3.1.1.3 גורם מוסמך;

3.1.2 נספח תיאור אמצעים לבטיחות אש, כאמור בתקנה 11א לתקנות התכנון והבנייה. דרישה זו לא תחול על עסק ששטחו הכולל בוא עד 100 מ"ר, ולא תחול על עסק שמיועד להכיל עד 50 איש.

ניתן להגיש העתק מנספח תיאור אמצעים לבטיחות אש שצורפה לבקשה להיתר בניה, ובלבד שיצורפו אליו כל אלה:

3.1.2.1 העתק מהיתר הבנייה;

3.1.2.2 הצהרה בחתימת ידו של המבקש, לפיה לא נעשה שינוי פנימי או שינוי בשימוש של הבניין המשמש את העסק, כולו או מקצתו, מיום הכנת הנספח האמור;

3.2 הדרישות הקבועות בסעיף 3.1 לא תחולנה על עסק ששטחו הכולל הוא עד 100 מ"ר, ולא תחולנה על עסק שמיועד להכיל עד 50 איש.

4. רישום ודיווח

4.1 בעל העסק יודיע לנותן האישור על כוונה לניתוק יזום של מערכות כיבוי אש על ידו וזאת לכל הפחות שבעה ימים לפני היום בו מתוכנן הניתוק; לעניין סעיף זה, "מערכת כיבוי אש" - אחת מהמערכות הבאות, במידה שמתקיימת לגביה חובת התקנה על-פי דין: גלאים, מתיזים,

משרד הפנים

גנרטור, מערכת על-לחץ ושחרור עשן.

4.2 בעל העסק יודיע לנותן האישור באופן מיידי בכל פעם שאחת ממערכות כיבוי אש חדלה מלפעול;

5. כללי

5.1 בעל העסק יפעיל את העסק תוך נקיטה והתקנת **אמצעי בטיחות אש והצלה** ההולמים את היקף הפעילות בעסק, רמת הסיכון הנובעת מאופי הפעילות בעסק, ממספר השהים בו, ממיקומו, שטחו ולפי כל דין.

5.2 אין בדרישות המופיעות במפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות על פי כל דין, לרבות דיני התכנון והבנייה.

5.3 מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף 5.1, אין בהוראות מפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות **בתקנות התכנון והבנייה**, לצורך קבלת היתר בנייה, כפי שחלו במועד בו הוגשה הבקשה להיתר בנייה, ובכל מקום בו ישנה התייחסות במפרט לדרישות הנוגעות לבטיחות אש בעסק, הן יבואו בנוסף לדרישות תקנות אלו.

5.4 הפניות במפרט **לתקן ישראלי** מחייבות כי תתקיים התאמה מלאה בין מבנה העסק, תכולתו **ואמצעי בטיחות אש והצלה** בו, לבין דרישות הקבועות בתקן; ובעל העסק, או מי מטעמו שמונה לעסוק בתחום זה, מחויב להכיר את דרישות התקן ולוודא כי תתקיים התאמה מלאה של העסק כנדרש.

5.5 הדרישות המופיעות במפרט יקוימו לכל אורך תקופת פעילותו של העסק, ובעל העסק אחראי לכך שלא יתבצעו כל שינויים שהם בעסק העומדים בסתירה להוראות המפרט ולתנאי הרישיון.

5.6 תחזוקת **אמצעי בטיחות אש והצלה** :

5.6.1 **אמצעי בטיחות אש והצלה** יימצאו במצב תקין בכל עת, ובעל רשיון העסק יוודא את ביצוען של הבדיקות, הטיפולים וכל פעולה אחרת הנדרשת לצורך כך (להלן – תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה).

5.6.2 תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה תתבצע לפי הוראות התקן הישראלי התקף והוראות היצרן, ואם ניתנו הוראות נוספות ע"י נותן האישור – בהתאם להוראות אלו.

6. דרכי גישה

6.1 בעל העסק יבטיח את קיומן של דרכי גישה לעסק לצורך פעילות כיבוי והצלה.

7. הפרדות ועמידות אש

7.1 בעסק תהיה הפרדת אש ועשן בין שטח המשמש לאחסנה לבין שאר חלקי העסק, וכן בין העסק לשאר חלקי הבניין האחרים. ההפרדה האמורה תבוצע באמצעות:

משרד הפנים

7.1.1 קירות בעלי עמידות אש למשך שעתיים לפחות. הקיר יהיה בנוי מלבנים או מבלוקים או מבטון.

7.1.2 פתחי כניסה או **יציאה** בין השטח המשמש לאחסנה לבין שאר חלקי העסק, וכן בין העסק לשאר חלקי הבניין האחרים יסגרו על-ידי דלת או חלון בעלי עמידות אש שמשכה 30 דקות לפחות וכשל תחילי ויציבות שמשכו 90 דקות לפחות ושעומדים **בתקן ישראלי** ת"י 1212 דלתות-אש: עמידות-אש.

7.2 חומרי הציפוי והגימור שבהם ייעשה שימוש במבנה או במבנים, לרבות מבנים יבילים המשמשים את העסק יעמדו **בתקן ישראלי** ת"י 921 השימוש בחומרי בניה לפי תגובותיהם בשריפה. בדיקת אי דליקותם וסיווגם של החומרים תיערך בהתאם **לתקן ישראלי** ת"י 755 סיווג בשרפה של מוצרי בנייה ואלמנטי בניין - שיטות בדיקה וסיווג לפי תוצאות הבדיקה. לעניין סעיף זה – שימוש בחומרי ציפוי וגימור כולל הן שימוש הן פנימי והן שימוש חיצוני.

8. דרכי מוצא

8.1 פתחי **יציאה** :

8.1.1 בעסק המיועד להכיל עד 50 איש יהיה פתח **יציאה** אחד ;

8.1.2 בעסק המיועד להכיל למעלה מ-50 איש אך לא יותר מ-500 איש יהיו לפחות שני פתחי **יציאה** וכיוון הפתיחה של הדלת יהיה כלפי כיוון המילוט ;

8.1.3 בעסק המיועד למסחר ששטחו עד 100 מ"ר רוחב פתח **היציאה** לא יפחת מ-0.90 מטר נטו ;

8.1.4 בעסק המיועד למסחר ששטחו מעל 100 מ"ר רוחב הדלת לא יפחת מ-1.10 מטר נטו.

8.2 דרכי המוצא, לרבות פתחי **היציאה** יהיו פנויים מכל מכשול בכל עת ;

8.3 הותקן מנעול על דלת בדרך המוצא, יהיה ניתן לפתוח את הדלת מכיוון המילוט בלא מפתח נשלף.

9. ידית בהלה

9.1 בדלת המשמשת ל**יציאה** מחלק מהעסק או מקומה בעסק המיועדים להכיל למעלה מ-100 איש תותקן **ידית בהלה**.

10. שילוט

10.1 בדרכי המוצא בעסק יותקן שילוט וסימון, כמפורט בסימן י"ח לפרק ב' לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבניה.

10.2 בעסק יותקנו שלטים פולטי אור כמפורט מטה :

10.2.1 "חשמל, לא לכבות במים" – על גבי לוחות חשמל ;

משרד הפנים

- 10.2.2 "מפסק זרם ראשי" – בסמוך למפסק במקום בולט ונגיש ;
 - 10.2.3 "עמדת כיבוי אש" ;
 - 10.2.4 "ברזי שריפה" – בסמוך לברז ;
 - 10.2.5 "ברזי הסנקה לעמדות" – בסמוך לברז ;
 - 10.2.6 "ברזי הסנקה למתזים" – בסמוך לברז ;
 - 10.2.7 "אין להשתמש במעלית בזמן שריפה" – בסמוך למעלית ;
 - 10.2.8 "דלת אש, החזק סגורה" – על גבי הדלת בכל מקום בו נדרשת **דלת אש** ;
 - 10.2.9 "חדר שירות" (בהתאם לשימוש החדר הסקה/דוודים/מיזוג/אשפה וכו') ;
- 10.3 הכיתוב יהיה על השלט בגוון אדום על רקע לבן, גובה כתיב האותיות יהיה 3 ס"מ לפחות, עוביין 7 מ"מ לפחות, השלט ימוקם בסמוך למתקן בגובה 1.5 מ' לפחות מגובה הרצפה.

11. תאורת חירום

- 11.1 בעסק תותקן תאורת חירום שתתחיל לפעול ותאיר את נתיב המילוט במקרה של כשל בהספקת החשמל או נפילה במתח החשמל.
- 11.2 תאורת החירום תותקן מעל פתחי העסק ובמעברים המשרתים יותר מ-6 אנשים או שאורכם עולה על 15 מטרים, בפרוזדורים ובחדרי מדרגות, לאורך דרך המוצא ולאורך מעברי מילוט, כולל מעברי מילוט אחוריים, בשטח העסק.
- 11.3 תאורת החירום תתבסס על גופי תאורה עצמאיים הניזונים מסוללות נטענות או מערכת מרכזית לגיבוי חשמלי מבוקרת טעינה, הכוללת מצבר נטען. גופי תאורת חירום יהיו מוזנים משני מעגלי הזנה נפרדים המוזנים ממערכות נפרדות.
- 11.4 גופי תאורת החירום יתאימו **לתקן ישראלי** ת"י 20, חלק 2.22 מנורות: דרישות מיוחדות-מנורות לתאורת חירום.

12. אספקת מים (כולל ברזי כיבוי)

- 12.1 בעל העסק ינקוט בכל האמצעים הדרושים על מנת שאספקת המים תהא בכמות ובלחץ הדרושים לשם פעולתו התקינה של כלל ציוד הכיבוי שיש להתקינו בעסק.
- 12.2 בעסק ששטחו הכולל עד 800 מ"ר, יותקן ברז כיבוי חיצוני בקוטר של 3" בהתאם **לתקן ישראלי** ת"י 448 הידרנט לכיבוי אש חלק 1 וחלק 3, במרחק שלא יעלה על 80 מטרים מהעסק.
- 12.3 בעסק ששטחו הכולל מעל 800 מ"ר, יותקנו ברזי כיבוי חיצוניים בקוטר של 3" על זקף בקוטר של 4" בהתאם **לתקן ישראלי** ת"י 448 הידרנט לכיבוי אש חלק 1 וחלק 3, בפריסה הבאה: ברז כיבוי בסמוך לכניסה הראשית לעסק וברזי כיבוי נוספים בהיקף העסק, כאשר המרחק בין 2 ברזים סמוכים לא יעלה על 80 מטר.
- 12.4 בעסק בעל 3 קומות ומעלה, יותקן חיבור הסנקת מים לברזי הכיבוי המתוקנים בעסק. ברז ההסנקה יוצב מחוץ לעסק במרחק שלא יעלה על 6 מטרים מקצה העסק.

משרד הפנים

13. ציוד כיבוי

- 13.1** בעסק ששטחו עד 120 מ"ר, יותקן גלגלון כיבוי אש עם זרנוק בקוטר 3/4", באורך שייתן מענה לכיסוי כל שטח העסק עם מזנק צמוד. תשתית הצינורות לגלגלון תהיה ממתכת; במידה וקיימת הפרדת אש ועשן בין חלקי העסק, יש להתקין ציוד כאמור בכל אחד מחלקיו.
- 13.2** בעסק ששטחו מעל 120 מ"ר יותקנו עמדות כיבוי אש הכוללות כל אחת:
- 13.2.1** ברז כיבוי בקוטר 2" ;
 - 13.2.2** 2 זרנוקים בקוטר 2" באורך 15 מ' כל אחד ;
 - 13.2.3** מזנק בקוטר 2" ;
 - 13.2.4** גלגלון עם צינור בקוטר 3/4" עם מזנק צמוד ;
 - 13.2.5** מטפה אבקה במשקל של 6 ק"ג.
- הציוד יאוכסן בארון שמידותיו לכל הפחות: גובה 120 ס"מ, רוחב 80 ס"מ, ועומק 30 ס"מ.
- על הארון ייכתב: "עמדת כיבוי אש".
- 13.3** תשתית הצינורות לברזים הרשומים לעיל תהיה מתכת.
- 13.4** בעסק עד 50 מ"ר ועל פי החלטת נותן האישור ניתן לפטור מהתקנת גלגלון ובתנאי שיותקנו מטפי כיבוי מסוג אבקה יבשה בגודל של 6 ק"ג.
- 13.5** בעסק יוצבו מטפי כיבוי מסוג אבקה יבשה במשקל של 6 ק"ג. מספר המטפים יתאים לתקן **ישראלי** ת"י 129, חלק 2 מטפים מיטלטלים: התאמה, התקנה וסימון. בדיקת המטפים ותחזוקתם תעשה לפי האמור בתקן **ישראלי** ת"י 129, חלק 1 מטפים מיטלטלים: תחזוקה.
- 13.6** עמדות כיבוי האש יותקנו בסמוך לפתחי **היציאה** ובמקומות נוספים כך שיתנו מענה לכיסוי כל שטח העסק.
- 13.7** ציוד הכיבוי יהיה נגיש וזמין ויוחזק במצב תקין, בכל עת.

14. מערכת מתזים

- 14.1** במקומות המפורטים להלן תותקן מערכת כיבוי אש אוטומטית במים על פי תקן הישראלי ת"י 1596 מערכות מתזים: התקנה (להלן – מערכת מתזים):
- 14.1.1** במבנה או עסק ששטחו גדול מ-500 מ"ר – בכל שטח המבנה או העסק ;
 - 14.1.2** על אף האמור בסעיף 14.1.1, אם העסק נמצא מתחת לבניין מגורים (מבנה מעורב מסחר + מגורים) או בשדרת חנויות וקיימת הפרדת אש ועשן בינו לבין העסקים הסמוכים אליו באמצעות קירות בעלי עמידות אש למשך 60 דקות לפחות – יש להתקין את מערכת המתזים בשטח העסק בלבד ;
 - 14.1.3** **בקומה תת-קרקעית** ששטחה הכולל גדול מ-140 מ"ר ;
 - 14.1.4** מבנה יביל בעל עמידות אש שאינה עולה על 60 דקות לפי תקן **ישראלי** ת"י 931 עמידות אש של אלמנטי בניין

משרד הפנים

- 14.2** מערכת המתזים תתוכנן ותתקן לפי האמור **בתקן ישראלי** ת"י 1596 מערכות מתזים: התקנה. ככל שאין הפרדות אש בין יעודים או שימושים, תתוכנן ותתקן בחלקים אלה מערכת בהתאם לרמת הסיכון המחמירה ביותר.
- 14.3** מערכת המתזים תתאים בכל עת לסיווג המבנה, ייעודו, מיקומו, לשטחו, השימוש בו ודרגת סיכון האש של חלקיו (כגון: אזור אחסנה, אזור משרדים, אזור מכירות וכו').
- 14.4** יש לקבל אישור בכתב על התאמת תכניות מערכת המתזים והצהרת **מהנדס**, כי מתקיימות דרישות **תקן ישראלי** ת"י 1596. העתק **מתעודת בדיקה** והצהרת **מהנדס** כמשמעותו בתקן. האמור, יוגשו לנותן האישור.
- 14.5** מערכת המתזים תתחזק במצב תקין, בכל עת.
- 14.6** בדיקת מערכת המתזים תעשה על פי **תקן ישראלי** ת"י 1928 מערכות לכיבוי אש במים: בקרה, בדיקה ותחזוקה. העתק **מתעודת הבדיקה** בצירוף מפרט הבדיקה יוגש לנותן האישור.

15. מערכת גילוי אש ועשן

- 15.1** במקומות המפורטים להלן תותקן מערכת גילוי אש ועשן על פי **תקן ישראלי** ת"י 1220, חלק 3 מערכות גילוי אש: הוראות התקנה ודרישות כלליות:
- 15.1.1** במבנה או עסק ששטחו מ-300 מ"ר ועד 500 מ"ר;
- 15.1.2** במבנה או בעסק ששטחו מעל 500 מ"ר ועד 3,000 מ"ר – בכל השטחים הציבוריים, ובשטח העסק – התקנת צופרים ונצנצים בלבד;
- 15.1.3** במבנה או בעסק ששטחו מעל 3,000 מ"ר;
- 15.1.4** במבנה יביל בעל עמידות אש מעל 60 דקות לפי **תקן ישראלי** ת"י 931 עמידות אש של אלמנטי בניין;
- 15.2** המערכת תהיה פרוסה בכל חלקי העסק.
- 15.3** מערכת גילוי אש ועשן תתחזק במצב תקין, בכל עת.
- 15.4** בדיקת מערכת גילוי האש והעשן תעשה על פי **תקן ישראלי** ת"י 1220 חלק 11 מערכות גילוי אש: תחזוקה. העתק **מתעודת הבדיקה**, שתערך לפי נוסח נספח ג' לתקן הנ"ל, יוגש לנותן האישור.

16. מערכת חשמל

- 16.1** בלוחות חשמל הממוקמים בעסק יותקנו המערכות הבאות:
- 16.1.1** לוח חשמל בעל זרם של 63 אמפר - ככל שנדרש להתקין בעסק מערכת גילוי אש ועשן, יותקן גלאי עשן בלוח החשמל.
- 16.1.2** לוח חשמל בעל זרם של 80 אמפר - ככל שנדרש להתקין בעסק מערכת גילוי אש ועשן, יותקן גלאי עשן בלוח החשמל ומערכת ניתוק לוח חשמל ממקור ההזנה.
- 16.1.3** לוח חשמל בעל זרם של 100 אמפר ומעלה - תותקן מערכת גילוי אש או עשן

משרד הפנים

הכוללת גלאים, מערכת כיבוי אוטומטית יבשה ומערכת ניתוק לוח חשמל ממקור ההזנה.

16.1.4 על אף האמור בסעיף 16.1.3, אין חובה להתקין מערכת כיבוי אוטומטית בלוח חשמל בעל זרם של 100 אמפר ומעלה המקיים את כל הדרישות הבאות:

16.1.4.1 עומד **בתקן ישראלי** ת"י 61439;

16.1.4.2 מותקן בו גלאי עשן;

16.1.4.3 מותקן בו מערכת ניתוק לוח חשמל ממקור הזנה;

16.1.4.4 נמצא באזור כיסוי של מערכת כיבוי אוטומטית.

16.2 מערכת גילוי האש ו/או העשן המתקנת בלוח החשמל, תותקן על פי **תקן ישראלי** ת"י 1220, חלק 3 מערכות גילוי אש: הוראות התקנה ודרישות כלליות.

16.3 מערכת הכיבוי האוטומטית היבשה המותקנת בלוח החשמל, תותקן על פי **תקן ישראלי** ת"י 5210 מערכות לכיבוי-אש בארוסול או **תקן ישראלי** ת"י 1597 מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי, בהתאם לסוג המערכת המותקנת.

16.4 במבנה ששטחו עולה על 500 מ"ר, יותקן מפסק חשמל חירום במקום בולט ונגיש אשר במקרה חירום ינתק את זרם החשמל לכל המבנה.

16.5 מערכת גילוי אש ועשן המותקנת בלוח החשמל, תתוחזק במצב תקין, בכל עת.

16.6 מתקני החשמל בעסק יבדקו באופן תקופתי בהתאם להנחית רשות הכבאות וההצלה "**בדיקה תקופתית למתקני חשמל – עדכון**" ועל פי כל דין.

17. מערכת שליטה בעשן

17.1 בעסק ששטחו עולה על 500 מ"ר ובחלקי המבנה אחרים) כגון: מחסנים, חדרים טכניים וכו', יהיו סידורי שליטה בעשן בהתאם לקבוע בפרט 3.5.3.1 לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבניה.

17.2 מערכת השליטה בעשן תתוחזק במצב תקין, בכל עת.

18. מערכת מיזוג אוויר

18.1 מערכת מיזוג האוויר המותקנת בעסק תענה לנדרש **בתקן ישראלי** ת"י 1001 בטיחות אש בבניינים.

19. מערכת למסירת הודעות (כריזת חירום)

19.1 בעסק ששטחו מעל 500 מ"ר תותקן מערכת מסירת הודעות (כריזת חירום).

19.2 מערכת מסירת ההודעות (כריזת חירום) תתוחזק במצב תקין, בכל עת.

20. חומרים מסוכנים

לא נדרש

משרד הפנים

21. היערכות לחירום

לא נדרש

22. גנרטור חירום

- 22.1** בעסק אשר נדרש להתקין משאבות מים לכיבוי אש או מפוחי יניקת עשן לפי מפרט זה ועל פי כל דין, יותקן גנרטור אשר יהיה בכוחו לספק גם זרם חשמל בשעת חירום להפעלתם.
- 22.2** הגנרטור יותקן בהתאם לקבוע בפרט 3.7.4.1 (ב)-(ח) לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבניה.
- 22.3** הגנרטור יתוחזק במצב תקין, בכל עת.

23. הדרכה

לא נדרש

24. לוח פיקוד כבאים

- 24.1** בעסק שנדרש על פי דין להתקין בו מערכות מתזים, גלאים וניהול עשן או מערכות נוספות שנקבעו לעניין זה על-ידי נותן האישור, יותקן לוח פיקוד כבאים הכולל, את הרכיבים או המערכות הבאות, ככל שהן קיימות או נדרשות על פי דין:
- 24.1.1** לוח בקרה ושליטה במערכות הגילוי והכיבוי האוטומטיות: מערכת הכיבוי האוטומטית תספק התרעה קולית על כל פגם במערכת הבקרה ותעמוד בדרישות תקן של האגודה הלאומית האמריקנית להגנה בפני אש NFPA72; רכיבים מבוקרים יכללו לפחות: ברז שליטה, הספקת חשמל או דלק למשאבת מים של מערכת המתזים, נתוני מצב פעולה של משאבת מים (דומסופועל); במאגר מים - גובה המים, טמפרטורה של המים, לחץ מים; במידה והותקנה מערכת מתזים יבשה – עמידה בלחץ אויר מינימלי, התראה קולית וויזואלית תתקבל ברכות גילוי אש. במידה וקיימת עמדת בקרה מאוישת ההתראה תתקבל גם בעמדה זו;
- 24.1.2** עמדת הפעלת כריזת חירום ואזעקה;
- 24.1.3** טלפון כבאים;
- 24.1.4** לוח הפעלת מפוחים לשחרור עשן: מפסק תלת-מצבי להפעלת מערכות שליטה בעשן, מפסק תלת-מצבי לשליטה במערכת על לחץ, מפסק שליטה בפתחי שחרור עשן אוטומטיים;
- 24.1.5** לוח פיקוד לחשמל;
- 24.1.6** לוח פיקוד לגנרטור חירום אשר יכלול גם נוריות חווי המורות על מצב הגנרטור: מצב מפסק אוטו סגור, תקלה בגנרטור, מצב מד סולר, מצב כמות שמן, מצב טעינה מצבר הגנרטור;
- 24.1.7** לוח שליטה ובקרה על מעליות הבניין;
- 24.1.8** לוח פיקוד ושליטה על מערכת האינטרקום בין קומות המבנה;

משרד הפנים

24.1.9 תיק חירום של הבניין הכולל תכניות הבניין ותכנית בטיחות אש ;

25. צוות מפעלי

לא נדרש

26. מערכת גז

לא נדרש

27. תיק שטח

27.1 בעל עסק, ששטחו הכולל עולה על 2,000 מ"ר, יגיש לנותן האישור תיק שטח, אשר יוכן על-פי

[הוראה מספר 503](#) - הכנת תיק שטח (להלן – "תיק שטח").

27.1.1 בעל העסק ישמור על תיק השטח מעודכן בכל עת.

27.1.2 בעל העסק יגיש לנותן האישור תיק שטח מעודכן לפחות אחת לשנה קלנדרית.

27.2 בעל העסק יעדכן את תיק השטח בשינויים בעסק שיש בהם כדי להוסיף או לגרוע מוקדי

סיכון, או שינוי בפרטי בעלי התפקידים או דרכי ההתקשרות לצורך דיווח או תקשורת בעת

אירוע, וזאת בתוך 14 יום ממועד השינוי.

28. משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה

28.1 יש לבצע בדיקת משטר הפעלות ואינטגרציה בעסק בו נדרש להתקין שניים או יותר מאמצעי

בטיחות האש וההצלה הבאים, ככל שקיימים :

28.1.1 מערכת גילוי אש ועשן ;

28.1.2 מערכת מתיזים אוטומטית ;

28.1.3 מערכת שליטה בעשן ;

28.1.4 גנרטור חירום ;

28.1.5 סגירת דלתות אוטומטית ;

28.1.6 מעליות ;

28.1.7 מערכת על לחץ ;

28.1.8 לוח פיקוד כבאים.

28.2 הבדיקה תעשה בהתאם ל[הוראה מספר 536 משטר הפעלות מערכות בטיחות אש-אינטגרציה](#).

כאשר קיימת מערכת שחרור עשן מאולצת יצורף לאישור גם טבלת משטר בדיקה ופירוט סוג המערכת.

28.3 יש לקבל אישור בכתב של **גורם מוסמך** או **מהנדס** על התאמת המערכות לדרישות הוראה

מספר 536 הנ"ל. העתק האישור יוגש לנותן האישור. כאשר קיימת מערכת שחרור עשן מאולצת יש לצרף לאישור גם טבלת משטר בדיקה.

29. מיתקן פוטו-וולטאי

משרד הפנים

29.1 נותן האישור יהיה רשאי לקבוע לבעל העסק הוראות בעניינים הנוגעים למערכת לייצור חשמל הממירה ישירות אנרגיה סולרית לאנרגיה חשמלית (מיתקן פוטו-וולטאי) המותקנת בשטח העסק, לרבות מיקום ואופן ההתקנה, סימון ושילוט, **אמצעי בטיחות אש והצלה** שיש להתקין במיתקן ובסביבתו והמצאת מסמכים ואישורים על עמידת המיתקן בדרישות כל דין.

30. אישורים

30.1 על פי דרישת נותן האישור, ימציא בעל העסק מסמכים ואישורים על תקינות ציוד הכיבוי, ובכלל זה:

30.1.1 אישור **גורם מוסמך**, כי חומרי הציפוי והגימור שבהם נעשה שימוש במבנה המשמש את העסק נבדקו ועומדים **בתקן ישראלי** ת"י 921 השימוש בחומרי בניה לפי תגובותיהם בשריפה.

30.1.2 אישור כי כל ציוד הכיבוי במים (עמדות כיבוי, גלגלונים, ברזי כיבוי, זרנוקים, מזנקים) נבדק ונמצא תקין;

30.1.3 אישור כי מטפי הכיבוי הקיימים בעסק נבדקו בהתאם **לתקן ישראלי** ת"י 129, חלק 1 מטפים מיטלטלים: תחזוקה, ונמצאו תקינים. האישור יינתן על ידי אדם שהוסמך לכך על-ידי הרשות לכבאות והצלה;

30.1.4 אישור כי מערכת החשמל המותקנת במקום, נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה לחוק החשמל התשי"ד-1954 (להלן – חוק החשמל) ותקנותיו, כולל תאורות החירום המותקנות במקום. על האישור לכלול התייחסות למיקום ותקינות מפסק חשמל ראשי לשעת חירום וטבלה המפרטת את מיקום לוחות החשמל, מספרם ואת גודל האמפר של כל לוח. האישור יינתן על-ידי בעל רשיון לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, אשר רשאי ליתן אישור כאמור, בהתאם לסוג רישונו.

30.1.5 אישור **גורם מוסמך** המעיד על תקינות המערכת האוטומטית לגילוי אש. האישור יוגש על טופס לפי נספח ג' **לתקן ישראלי** ת"י 1220, חלק 11 ויכלול גם התייחסות לתקינות מערכת הגילוי, הכיבוי והניתוק האוטומטי בארונות החשמל, ככל שמערכות אלה מותקנות בעסק.

30.1.6 אישור **גורם מוסמך** המעיד שמערכת הכיבוי המתוקנת בארון החשמל נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה מלאה **לתקן ישראלי** ת"י 5210 מערכות לכיבוי-אש בארוסול או **תקן ישראלי** ת"י 1597 מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי, בהתאם לסוג המערכת המותקנת.

30.1.7 אישור כי מערכת מסירת הודעות (כריזת חירום) נבדקה ונמצאה תקינה ועל כך שהמערכת כוללת ספק כוח עצמאי, נקי שליטה ורמקולים הנשמעים בכל שטחי העסק. האישור יינתן על-ידי בעל רשיון לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, אשר רשאי ליתן אישור כאמור, בהתאם לסוג רישונו.

משרד הפנים

- 30.1.8** אישור **גורם מוסמך**, כי המערכת האוטומטית לכיבוי אש (ספרינקלרים) נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה מלאה **לתקן ישראלי** ת"י 1928. על האישור לכלול את מפרט הבדיקה.
- 30.1.9** אישור כי גנרטור החירום נבדק ונמצא תקין. האישור יינתן על-ידי בעל רישיון לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, אשר רשאי ליתן אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.
- 30.1.10** אישור **גורם מוסמך**, כי מערכות בטיחות האש וההצלה תואמות את דרישות **הוראה מספר 536 משטר הפעלות מערכות בטיחות אש-אינטגרציה**. כאשר קיימת מערכת שחרור עשן מאולצת יצורף לאישור גם טבלת משטר בדיקה ופירוט סוג המערכת.
- 30.1.11** אישור **גורם מוסמך** או **מהנדס**, כי מערכת שחרור העשן נבדקה ונמצאה תקינה. באישור יפורט סוג המערכת שנבדקה.
- 30.1.12** אישור **גורם מוסמך**, כי מערכת מיזוג האוויר המותקנת בעסק נבדקה ונמצאה תקינה בהתאם לדרישות **תקן ישראלי** ת"י 1001 בטיחות אש בבניינים.

31. שונות

אין

32. נספחים

32.1 את פרסומי הרשות הארצית לכבאות והצלה ניתן למצוא ולהוריד באתר www.102.gov.il

32.2 נספח, "בדיקת אופיין רשת מים למבנה" – סעיף 3.1.1

